

Rejtő Jenő

Vissza a pokolba!

szlovákiai kiadó

Rejtő Jenő
Vissza a pokolba

Kiadó: Adamo Books Kft.

<http://adamobooks.com>

Felelős kiadó: ADAMO BOOKS KFT. ügyvezetője

Copyright © ADAMO BOOKS KFT.

Budapest, 2022

ISBN: 978-963-453-866-0

Tartalomjegyzék

1. fejezet	4
2. fejezet	6
3. fejezet	11
4. fejezet	17
5. fejezet	19
6. fejezet	21
7. fejezet	23
8. fejezet	28
9. fejezet	31
10. fejezet	33
11. fejezet	36
12. fejezet	40
13. fejezet	42
14. fejezet	44
15. fejezet	46
16. fejezet	49
17. fejezet	50
18. fejezet	52
19. fejezet	54
20. fejezet	55

7.

Itt már jobban kellett vigyázni. Kisebb város, közel a Szaharához, kevés az európai, és légió, légió, mindenütt légió... Már két napja utaztunk a rossz szagú, forró fülkében, egy ismeretlen helyre, valami lehetetlen dolgot csinálni. Csenevész szemmel láthatólag nagyon szenvedett, de minden erejét összeszedte, hogy ne essen le végképp a lábáról. Váratlanul kicsapódott az ajtó, és valaki magas orrhangon szitkozódott visszafelé, hogy amennyiben Igliben sem lenne külön kocsi, úgy az összes hanyag és lehetetlen állomásfőnököt nyugdíjaztatja. Azután megjelent a fülkében egy magas, vállas, gögös arcú kapitány, azután a tisztiszolga, nyomban mögötte egy káplár, utánuk az arab hordár kofferral és egy katonaládával. A katonaláda nyilván a kápláré volt.

A kapitány káromkodásaiból kivehettük, hogy valami inspiciáló úton van, és nemcsak a külön kocsit kellett nélkülöznie már Saidáig is, hanem, az állomásfőnök szerencsétlenségére, rövid kis vonatunkhoz, amely nem vásárra indult az utazási szezon végén, másodosztályú kocsit nem is kapcsoltak. Ez a kapitány, akinek már az arcszínén is látszott, hogy életében először látja Afrikát, szörnyen haragudott. Az ilyen alakok azok, akiknél ezerszer többet konyít a gyarmati tudományokhoz egy hathónapos baka, az őrmesterről nem is szólva, mert azok mindegyike túlszárnyalja őkegyelmességét, a hadügyi államtitkárt is a gyarmati katonai szakkérdésekben. A hadügyminiszter érthetetlen szokásai közé tartozott, hogy időnként egy ilyen kapitányt vagy őrnagyot nekiszalajt az ártatlan afrikai garnizonoknak, ahol ezek a kedves francia világfiak, akik rendkívül méltóságteljesek és szigorúak, egyik bakot lövik a másik után. Káplárok, sőt ezredesek átka kíséri őket útjukon, amelyről hosszú jelentéseket írnak, majd maláriásan hazatérnek, és rablőhistóriákat adnak elő az igazán kitűnően elgondolt és keresztülvitt afrikai militarizmusról.

Ez a fehér arcú és gögös katona egyik típusa volt a fenti hadügyi informátoroknak. A kék huszárok előkelő uniformisát hordta, nyílt megvetéssel mért végig bennünket, és kísértelt a folyosóra. Ott kigombolta a zubbonyát, amit például egy igazi gyarmati katonatiszt a lakásán kívül sohasem tesz. Szemmel láthatólag szédelgett a hőségtől, és a tisztiszolgája

egyre-másra töltötte termoszából az italt. Látszott, hogy utál közénk ülni, és a nyaka még fehérebb volt, mint az arca. Mindezeket mi szemmel elmondtuk egymásnak, sőt a káplár is részt vett a pillantásainkban. Régi, zupás légionistának látszott.

Hajnalban elértük a Szaharát. Egyhangú homoksivatagokon döcögött át a vonat. A végtelenbe nyúló dűnék finom hullámvonalait csak néha szakította meg kopár, cserjés táj és az egyhangú alfafűsíkság. A hőség percről percre nőtt. A kocsi belsejében talán hatvan fok is lehetett... Csenevész gyors, apró lihegéssel vett lélegzetet, az arca fényes lett és sárga.

Dél felé a kocsi falai olyan forróak voltak, hogy szinte égették a kezét, és a tiszt már az ingét is kigombolta. Nagyon szenvedtünk, de belénk verték, hogy a szenvedést hosszan, türelmesen és egyhangúan kell tudni elviselni. Aztán Csenevész egyszer csak előrehanyatlott, és egy artikulálatlan hörgéssel ájultan terült el. A tiszt meg sem mozdult. A káplár azonban nem törődött azzal, hogy ez tetszik-e a tisztnek vagy sem, töltött egy kis hideg teát a termoszból, amit a kapitány egy lusta oldalpillantással vett tudomásul. Kigomboltuk Csenevész kabátját...

Aztán gyorsan újra begomboltuk...

Csenevész nő volt.

Bután néztünk egymásra. Milyen ostobák voltunk, hogy nem jöttünk rá! Rézfejű elkáromkodta magát. Bobi, aki talán még egy földrengéstől sem veszítette volna el a nyugalját, csendesen így szólt:

– Fiaim, hozzánk képest a legbárgyúbb sivatagi teve egy lángész!

– Nem történt semmi, nem tudunk semmit! – adta ki az utasítást Rézfejű.

Valami megdöbbenés, megindultság és ijedelem vett rajtunk erőt. Itt robogtunk a föld leghalálosabb és legsivárabb foltján keresztül egy gyenge, beteg, szerencsétlen kislánnyal, akiről e pillanatban már tudtuk, hogy nagyobb hős sok kiszolgált és medáliákkal ékes hadastyánnál. Akiről most már sejtettük, hogy nem a szeretet, hanem a szerelem hajtotta ide, ebbe a halálos kalandba. Mert amit ő tett, azt csak nő teszi és csak a párjáért... És az is milyen nő! Milyen csodálatos, milyen szent és milyen szerelmes! Felelősségünk súlya egyszerre elviselhetetlen teherré fokozódott, de elhatározásunk, hogy kiszabadítjuk azt az ismeretlen katonát a Szahara poklából, ha kell, bármi áron is, ugyanilyen mértékben növekedett. A tiszt és a káplár mit sem vett észre. Csenevész lassan magához tért és egy ösztönös mozdulattal a kabátjához markolt, aztán megnyugodva érezte, hogy minden

úgy van begombolva, ahogy volt. Kint végtelen, vakító, sárga hullámokban rohant a sivatag, és ettől a látványtól egy undorodó grimasszal újból elájult. Az ájulás mély, hörgő alvásba ment át. Elhatároztuk, hogy mi nem iszunk többet Colombig. Vizünk egy részével lemostuk az arcát, másik részével időnkint megittattuk...

Fél hétkor minden átmenet nélkül este lett, és a hőmérő úgy lesüllyedt, hogy a nagy forróság után januári hidegnek illett be a hirtelen, durva hőmérsékletváltozás. Csenevész magához tért, és hisztérikus rázkódást kapott a hidegtől. Három kabátot tettünk rá, a kézfejét és a lábát dörzsöltük, amíg megnyugodott. Éjfél felé a hideg annyira fokozódott, hogy a tiszt becsavarta a nyakát egy sálba, majd felvette a köpenyét. A káplár állva aludt a sarokban. Mi szinte megkékültünk, ahogy ingujjban voltunk kénytelenek utazni, míg Csenevész a három kabát alatt végre elaludt.

A vonat váratlanul lassított. A hideg dacára leeresztettem az ablakot, és kinéztem. Hatalmas máglya égett a síneken, messzire bevilágított a sivatagba, szuronyos fegyverek csillogtak mindenfelé, és máris golyók füttyültek el a kíváncsi utasok feje körül. Visszarántottam az ablakot. Nem arabok voltak, tisztán láttam a vékony francia szuronyokat. A vonat állt.

– En masse... – mondtam Rézfejűnek, aki bólintott, és nyugodtan odaszólt Csenevésznek:

– Akármi történik, ülj nyugodtan a helyeden.

A tiszt végre kitüntetett minket megszólításával:

– Mi történik kint?

– Nézze meg! – mondtam egyszerűen, és leültem.

A tiszt nem tudott válaszolni, mert lövöldözés és kiabálás hallatszott kintről. Előhúzta a revolverét, és kinyitotta az ajtót. Kint kiabálás: „Mindenkinek maradjon a helyén, aki megmozdul, golyót kap!” Vagonajtók csapódtak, a tiszt keményen kiszólt a lépcsőn: „Halt! Qui est là?” Hang felelt egy megvillanó szurony mögül: „Szökött légionisták vagyunk, üljön szépen le, kapitány úr...”

A folyosó felől most egy másik marcona légionista nyomul be. A kapitány fejbe lövi a lépcsőn álló szökött légionistát. A szurony egy kiáltással lehanyatlik. A fülkénkben álló katona útját elállja a káplár. Lövés! Csenevész sikolt, a káplár lerogy, a tiszt átszúrt mellel bukik be a fülkébe, és jól látni, amint egy golyó éppen belecsap az arcába, és vérpatak önti el az orra

mellett. Több légionista átlép rajtuk, majd a folyosón indulnak el minden irányban...

Egyedül maradunk a két mozdulatlan testtel: a kapitány és a káplár. Csenevész régen elájult, vagy az is lehet, hogy én ütöttem le, mikor fel akart ugrani.

Az egész másodpercek alatt zajlott le, és minket, akik nyugodtan ültünk, nem bántottak. Mint utóbb kiderült, senkit sem bántottak, csak a kapitányt és a káplárt, akik harcba keveredtek velük. Rézfejű a kapitányt vizsgálta, én a káplárt. De minden hiába, halottak.

Az „en masse” a légióból való megszökés modern intézménye. Tizen, tizenöten összeállnak, nekivágnak a sivatagnak vagy az Atlasz-hegységnek, ahol az arabok tíz-tizenöt puskáért cserébe – mert a Lebel-puska hatalmas értéket jelent kabilnak, arabnak, tuaregnek – átsegítik a légionistát spanyol, vagy angol tartományba. Minden elcsendesedett, és a vonat megy. Bobi cigarettát sodor, és megnyálazza a papírt. Az ajtóból egyszerre négy szurony mered ránk. Bobi éppen befejezi a sodrást, és mintha kapóra jönnének a lázadók, odaszól egy hatalmas legénynek, aki nyilván a vezér:

– Nincs egy szál gyufátok?

Az imponálni kívánó legény ettől zavarba jön. Aztán összeszedi magát, és ránk kiabál:

– Kik vagytok?!

Bobi úgy érezte, hogy ő hivatott a válaszadásra, tehát készséggel bemutatott mindannyiunkat:

– Részemről a stockholmi opera balettmestere vagyok. Ez itt barátom, Rézfejű, egy jó nevű kanadai ügyvéd, nem egészen normális. Ez a másik itt Füttyös, hegedűtanár. Az a sovány, sápadt fiú pedig egy mormon hittérítő, aki meg akarja keresztelni a tuaregeket a quecker vallásra, és aztán Amerika költségén átszállítja mindet a Nagy Sós Tó vidékére.

A marcona légionista még jobban megzavarodott, de társainak tetszett a válasz, mert valamennyien nevettek.

Később dohányoztunk, és nagyon kedélyesen elbeszélgettünk. Ha jól emlékszem, Rézfejű valami csekélységért pofonokat is ígért nekik. Csenevésznek eleinte zöld volt a szája, és egész testében remegett, de később ő is megnyugodott valamennyire. A katonák egy Colomb melletti helyőrségből dezertáltak.

Harmincan vannak. El Mungur előtt akarnak leszállni a vonatról, ahol Izmin sejk vár rájuk. Izmin sejkkal megállapodtak, hogy harminc puskáért angol tengerpartra segíti őket. Izmin sejkben meg lehet bízni, mert nem az első eset, hogy légionistákat „en masse” hazasegít.

Hajnalig utaztak velünk. A nap már piros és aransárga reflexekkel derengett a keleti látóhatár peremén, mikor a mozdony megállt. Fegyvercsörgés, ajtócsapkodások, és a légionisták kis csapata nekivágott a sivatagnak. Gyönyörű látvány volt. A szürkületben talán százméternyire a vonattól egy mozdulatlan karaván. Térdelő tevék mellett, mint heverő rongyok, egy csomó fehér burnusz a homokban: Izmin sejk kis karavánja. És minden burnusz mellett egy rövid, sötét csík: lövésre kész, célba emelt puskacsövek. Izmin minden eshetőségre felkészült. Az egész olyan volt, mint egy álomkép. A következő percben a vonat rémült sebességgel repült tovább a sivatagban Igli irányába...

A Szahara törvényeinek értelmében a halottak ivóvizét, illetve a hatalmas termoszt nyomban birtokunkba vettük, és először megittuk a rémülettől félhalott Csenevészt. Kikutattuk a halottakat. Vagy nyolcezer frank készpénzt találtunk a tisztnél, ezt természetesen eltettük. Azután tanácskoztunk. Eddig fogalmunk sem volt róla, hogy mit kezdünk Igliben, ahonnan el kell indulni egy távoli garnizonba, hogy kiragadjunk egy embert a törvény és a fegyveres hatalom kezéből. Csenevész aludt, Rézfejű halkan és hosszasan magyarázott, mi bólogattunk... Később egy kanyarnál, ahol a mögöttünk lévő kocsisort eltakarták a homokpadok, két hiányosan öltözött holttestet dobtunk ki a hajnali homályban. Távolból sötét pontok tűntek fel...

Sakálok.

9.

Rézfejű hajnali négy órakor felkeltett.

– Mozogj, te ló! Nem szeretném, ha búcsúzkodásra kerülne sor.

Szavamra, ez a Rézfejű zseni volt. Elsősorban minek kompromittáljuk kötélre megérett társaságunkkal Bobit és Csenevészt, másodsorban mi a fenét rázogassuk egymás kezét és mondjunk érzelmes hülyeségeket, mikor minden perc drága? Az ilyesmi sokkal megfelelőbb szertartás Kovácsné és férje között, ha valamelyikük egyedül utazik nyaralni.

A derengő nap első, hűvös pásztái az utcán találtak bennünket. Karavánt kellett szervezni. A városkában francia hűbérben élő, úgynevezett partizánok laktak. Indolensek, pimaszok és tolvajok mind. Egy sárga burnuszos szállítóval, aki a datolyakereskedők forgalmát bonyolította le, nagy nehezen megalkudtunk. A megalkuvás abból állt, hogy tevénként száznegyven frankot kért Beni Abbesig, és mi addig pofoztuk, amíg azt mondta, hogy jó, legyen hetven. Ezután vidám beszélgetéssel megittunk egy pár pohár pinárd nevezetű rossz burgundi vörösbort, amivel a franciák hihetetlen mennyiségben árasztják el Afrikát.

Hozzáálltunk a felnyergeléshez, rendeztünk egy próbatáborozást, és a harmat még fel sem száradt, mikor hét tevéből álló fegyveres karavánunk nekivágott a sivatagnak.

Kísérőink görcsös bunkókra emlékeztető Snider-puskákkal voltak ellátva. Érdekes, hogy ezek a partizánok francia szolgálatban még Riffle és Remington-puskákat is produkálnak, ha viszont fellázadnak, Isten tudja, honnan, remek Winchester és Manlicher gyártmányokkal rendelkeznek tucatszámra. Érdemes lenne ennek végére járni. Lehetséges, hogy diplomáciai bonyodalmakra vezetne.

Rézfejű poroszkált a karaván előtt, én a végén, mert nem árt, ha az ember a védelmére szerződött arabokra a nyergén keresztbe nyugvó fegyverével vigyáz. Rézfejű málhájába tette az elegáns kék huszárkabátot, amelyet bizonyára ronggyá izzadt volna. Most már jó mélyen bent jártunk a Szaharában, és nem tudtuk, mi lenne kellemetlenebb: gyarmati katonákkal, vagy lázadó gummal találkozni. Délelőtt tizenegy óra felé hatvanöt fok volt, s még száztíz kilométer, kétnapi út választott el Beni Abbestől. Sajat

verejtékünkben fürödve, szédelegve és káprázva ültünk a magas nyeregben. Hogy mit jelent ilyen állapotban a himbáló tevén menni, amelyik egy oldalon lévő két lábával lép egyszerre, és valószínűleg azért nevezik a sivatag hajójának, mert állandóan tengeri betegséget okoz? Ezt nem tudja elképzelni senki, nem tudja leírni író! A káprázó szemek alatt vonul hullámosan a bántóan csillogó, selymes vonalú por. Ha felnéz az ember szédültében, akkor szembekerül az izzón vakító nappal. A gyomor valahol a gége környékén hánykolódik, a fej a tevéjárás ütemében bólogat, és rövid idő múlva viszket a nyak, hát és comb a por és a teve testéről kivándorolt különböző élősdiak miatt.

Délután néhány fehér oszlopot pillantottunk meg. Újonc Afrika-járók ledőlt városok romjának néznék, pedig ezek a hosszú, fehér hengerek sivatagi kutak. Ilyenkor nincs oázis körülöttük. Nyár van. Kiszáradt cserjék, szegényes alfafű és a föld alól kirothadt gyökerek tömege. Pihenő!

A tevék vágyakozva bögnék a bőrvédrek körül. Felállítunk egy kis sátrót, és félholtan elnyúlunk alatta. Az arabok hangos gajdolással főzik a kuszkuszt. Rézfejű előveszi a szájharmonikáját, és eljátssza a „Miattad bánatos az én szívem” refrénű dalt...